

Se något, säg något

Januari 2025

Bild 1. Identiska slangrullar

Ett granskningsteam besökte en nyinstallerad lastnings- och lossningsstation. En medlem i teamet såg två slangrullar i närheten av stationen där slangarna hade samma färg och samma kopplingar. En var märkt med tryckluft och den andra med kväve. En i teamet frågade hur slangarna användes. Luftslangen skulle användas till pneumatiska verktyg och kvävet för att inerta tankbilar vid lastning.

Personen påpekade att om de identiska slangarna förväxlas kan en tankbil som ska vara kväveinertad istället innehålla en explosiv gasblandning. Ingen hade identifierat den här risken under konstruktionsgranskningar eller vid säkerhetsgranskning inför uppstart. Luftslangen låstes tills situationen kunde åtgärdas och lösning granskas med MOC. Det fanns även ytterligare en risksituation. Om någon skulle koppla kväve till ett luftdrivet verktyg kunde hen utsättas för en syrefattig atmosfär och svimma.

Det här är ett exempel på hur någon ställer en enkel fråga som kan ha förhindrat två potentiellt allvarliga incidenter. Det visar på behovet av att säga ifrån när något verkar vara fel.

Visste du det här?

- En svag signal är ett tecken på att något kan vara fel. I bild 1 är den svaga signalen identiska slangar och risken att använda fel slang.
- Utrustning som börjar låta annorlunda eller vibrera är också svaga signaler på att något är fel och behöver åtgärdas.
- Svaga signaler ökar ofta tills de blir en **stark** signal – ett utrustningsfel eller läckage som det inte går att ignorera.
- Vid många större incidenter har det funnits svaga signaler – eller varningssignaler – som ignorerades innan något hände. Efter incidenten var signalerna tydliga.
- Säg ifrån till andra om du lägger märke till en svag signal. Det är bättre att utvärdera situationen och veta att allt är OK än att hoppas att det inte är viktigt.
- Människor lägger märke till avvikelser, vilket är bra. Men om avvikelserna inte rapporteras till någon som kan utvärdera och vidta åtgärder för att korrigera dem, finns faran kvar.
- En dåligt formulerad rutin är också en svag signal. Den kan vara bra för en erfaren operatör men förvirrande för en nyanställd.

Vad kan du göra?

- När du ser något som inte verkar stämma ska du informera områdesansvarig. Hen kan med rätt resurser bedöma situationen och påbörja reparationer om så skulle behövs.
- Vid rondering eller fältinspektioner ska du vara uppmärksam på saker som har ändrats sedan den senaste inspektionen. Anteckna och fråga om det.
- Otydliga rutiner ska rättas till. Om rutinen blir bättre av att man lägger till ett diagram eller en bild ska du föreslå det för din arbetsledare.
- Se upp för specifika risker när du är ute i fält – öppna kopplingsskåp, provtagningsutrustning som inte är pluggade eller mätare som inte går att läsa av. Allt detta är situationer som måste åtgärdas för att förhindra en eventuell incident.

Om något ser fel ut – FRÅGA! Du kan rädda ett liv!